

Anglický infinitiv v adverbialní funkci a jeho překladové protějšky v češtině English Infinitives in Adverbial Function and their Translation Counterparts

Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky
Praha, červen 2010

Předložená bakalářská práce se zabývá anglický infinitivem v adverbialní funkci a jeho překladovými ekvivalenty v češtině. V teoretické části autorka nejdříve popisuje užití, vlastnosti a funkce infinitivu v angličtině. Infinitiv je popsán jako jeden z kondenzačních prostředků, které se v angličtině hojně využívají. Dále autorka obecně popisuje neurčité tvary slovesné (infinitiv, participium a gerundium) a ty následně porovnává s neurčitými slovesnými tvary v češtině; v závěru teoretické části jsou podrobně popsány syntaktické funkce infinitivu. Zde je třeba vytknout, že při popisu infinitivu ve funkci jmenné části přísudku autorka opomněla zmínit syntaktické konstrukce „split subject“ a „subject raising“. V případě adverbialního infinitivu by bylo přehlednější rozdělit infinitivy do dvou základních skupin, tj. příslovečné určení začleněné do větné stavby a příslovečné určení nezačleněné do větné stavby, a dále potom popsat jednotlivé typy a sémantické role.

Praktická část (čtvrtá kapitola) se zabývá vlastní analýzou 128 příkladů anglického infinitivu v adverbialní funkci a jeho překladových ekvivalentů, které byly získány pomocí *Paraconcu*. Při klasifikaci infinitivů bylo nutno uplatnit několik kritérií, aby mohla být stanovena jejich syntaktická funkce a následně sémantická role. Zde autorka správně poukazuje na fakt, že určení daného infinitivu není vždy jednoznačné a v řadě případů lze infinitiv interpretovat dvojím způsobem. Autorka nejdříve rozděluje příklady na základě jejich pozice a syntaktického vzorce, poté přistupuje ke komentáři českých překladových protějšků. Vlastní analýza zahrnuje několik tabulek, které však – nutno konstatovat - nejsou příliš přehledné. U tabulky 3 není například zřejmé, proč jsou infinitivy rozděleny do tří skupin, přičemž infinitiv v počáteční pozici se objevuje ve dvou skupinách. Zároveň není jasné, z jakého důvodu se autorka zaměřuje na detailní popis větných vzorců. Na druhou stranu je třeba vyzdvihnout, že se autorka snaží detailně analyzovat strukturu vět a popsat syntakticky ambivalentní případy. Autorčina analýza ukazuje důležitost správného pochopení syntaktické funkce infinitivu, neboť chybné určení může vést k nepřesnému překladu do češtiny, na což autorka neváhá upozornit. Závěrečné tabulky (11) a (12) přehledně ilustrují výsledky autorčiných poznatků: frekvenci sémantických rolí anglického infinitivu a především české překladové protějšky.

Poznámky k jednotlivostem:

str. 4-5 – v obsahu nejsou uvedeny: bibliografie, appendix I a II, resumé

str. 10 – Při rozlišení neurčitých slovesných tvarů na tři typy (infinitiv, gerundium, participium) autorka nesprávně odkazuje na Quirka et al (1985:150-151). CGEL však rozeznává pouze dvě kategorie – infinitiv a participium.

str. 13 – V rámci syntaktických funkcí infinitivu je zmíněna funkce „part of the predicate“, kterou však výčet v CGEL neobsahuje. Jaký termín Quirk et al užívají?

str. 17 – „After transitive verbs, the infinitive functioning as an object is very common.“ Infinitiv má však funkci předmětu právě pouze po tranzitivních slovesech.

- Př. (54) a (55) – v těchto případech bych infinitiv interpretovala spíše jako doplněk předmětu.

- The infinitive as adjective complementation – nikoli „modification“

str. 18 – Je třeba dbát na anglickou terminologii. Jak by bylo vhodnější v angličtině vyjádřit „infinitiv atributivní“?

str. 19 – Citace prof. Duškové by měla být uvedena v češtině, zároveň chybí přesný odkaz na literaturu

str. 21 – Kdo užívá termínu „anti-purpose“?

str. 22 – Infinitiv cílový (záměrový) se vyskytuje po slovesech pohybu, nikoli obecně po slovesech dynamických.

str. 23 – Pouze př. 89 se zdá být na pomezí mezi předmětem a adverbialním určením, nikoli př. 88.

str. 25 – Zmiňujete, že pomocí infinitivu mohou být vyjádřeny i hlavní věty. Nestojí však příklady *Dát jim do ruky pilu,...* a *Být pták,...* spíše na místě vedlejší věty?

str. 27 – Není zcela jasné, proč byl příklad (2) vyřazen z analýzy.

str. 29 – Jakým způsobem byste tedy přeložila větu (14)?

str. 32 – Dělení adverbialních infinitivů – viz tabulka 2. Nebylo by vhodnější dělit infinitivy na dvě základní skupiny, tj. adverbials integrated into the clause structure (dále potom by bylo možné dělení na

initial a final position) vs adverbials not integrated into the clause structure (disjuncts, conjuncts)? Takto je dělení nepřehledné a poněkud matoucí.

str. 39 – Nepatřil by př. (23) spíše do vzorce SVA? Tabulka 5 ukazuje slovesa vyskytující se ve vzorci SV

– z jakého důvodu tuto tabulku uvádíte? A proč pouze u tohoto vzorce a nikoli i u vzorců ostatních?

Zdá se, že tabulka neobsahuje všechna slovesa – chybí např. sloveso *stop* v př. 29.

str. 40 – Př. (29) uvádíte zároveň pod číslem (34), každý příklad by se měl vyskytnout jen pod jedním číslem.

str. 46 – Co myslíte termínem „prepositional adverbial phrase“?

str. 48 – Na základě kterých kritérií jste určila, zda se jedná o „purpose“ nebo „goal“? Hraje roli i povaha konatele – životný/neživotný?

str. 57 – Zdá se, že př. (62) *send* není ditranzitivní – jedná se o vazbu *send sb somewhere*, nikoli *send somebody something*. Myslím, že v tomto případě se jedná o jasný infinitiv účelu.

str. 66 – Nemohl by být př. (83) chápán jako adjunkt příčiny? Spojovací funkce infinitivu zde není zcela zřejmá.

Gramatika, spelling

str. 6 – místo *further on* by bylo vhodnější užít *furthermore*

str. 9 – nesprávný slovosled

str. 23 – zkratka viz. – neměla jste na mysli spíše „see“. viz v angličtině znamená „namely“

str. 24 – „in by Dušková“ ?

str. 29 – „The a paraphrase“; slovosled,

str. 45 – „can expresses“, „qualified“ – měla jste na mysli „classified“?

str. 48 – „a“ – and, „differ“ – distinguish

str. 51 – „the write“?, nesrozumitelná formulaci

str. 62 – „Function of ...“ - chybí člen

str. 65 – if-clause – *if* není kurzívou

str. 66 – „The one instance...“ – bez členu

str. 70 – spelling „efford“, „infitive“

Závěr:

Autorka si vcelku dobře poradila s danou tematikou, přestože je tu prostor na vylepšení. Je třeba ocenit autorčin samostatný přístup a poměrně dobře odvedenou práci při shromažďování a vyhodnocování dat. Nutno však konstatovat, že autorka není vždy zcela konzistentní a to jak v terminologii (např. part of predicate vs. subject komplement), tak v odkazování na literaturu (Dušková 1988 vs 2004). Předložená práce splnila požadavky kladené na bakalářskou práci, k obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím jako velmi dobrou až dobrou.

V Praze 18.6.2010

Mgr. Gabriela Brůhová

